

**2010
2014**

Vertrouwen in Enschede

Met opmaak: Lettertype:
(Standaard) Arial

Partijen PvdA, VVD, CDA, BBE
Concept Coalitie akkoord
gemeente Enschede
28 maart 2010

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Besturen doe je samen.....	3
3	Ondernemend en gedurfd.....	4
4	Enschedeërs actief in de wijk.....	7
5	Ruimte goed benutten.....	9
6	Financieel solide.....	12
	Bijlage 1 kader meerjarenbegroting 2010-2014.....	14
	Bijlage 2 Standpunt vliegveld.....	15
	Bijlage 3 Standpunt Kennispark.....	16

1 Inleiding

De inwoners van Enschede verdienen dat wij werk blijven maken van de stedelijke kwaliteit, van een goed sociaal vangnet, van investeren in voorzieningen en gerichte herstructurering van slechte plekken. Wij zetten hierbij in op participatie van alle inwoners die dat kunnen en verwachten hulp te bieden aan hen die dat nodig hebben. Dat kan de nieuwe coalitie van PvdA, VVD, CDA en BBE alleen waarmaken als we goed samenwerken met burgers en maatschappelijke organisaties. Enschede heeft een hart, dat zit op de goede plek bij vele stadsgenoten die zich vrijwillig inzetten voor hun medemens en de leefbaarheid van wijken, buurten en dorpen.

De noodzaak tot forse bezuinigingen dient zich aan. Enschede moet daarop slim reageren; ons devies is meer betrokkenheid van burgers en bedrijven en duurzaam innoveren met een menselijke maat. De inzet van nieuwe technologieën in maatschappelijke sectoren en het anders organiseren van voorzieningen moeten bijdragen aan betere dienstverlening en een effectievere en slanke overheid. Wij doen zelf de eerste stap door het college van B&W in deze periode met vijf in plaats van zes mensen in te vullen. Wij hebben op basis van de gevoerde gesprekken veel vertrouwen in de coalitie én in het te verwachten samenspel met de gemeenteraad. Een brede coalitie die mag rekenen op een sterke raad met waardering en begrip voor ieders verantwoordelijkheid. Dit coalitie akkoord geeft daarvoor noodzakelijkerwijs veel ruimte. De nieuwe inrichting van de gemeentelijke organisatie naar programma's past bij de gewenste wendbaarheid van de gemeente. Veel van het gemeentelijke beleid ligt al vast, dat vindt U daarom niet terug in dit akkoord. Kortheidshalve gaat dit stuk vooral over de kwesties die wij politiek willen accentueren. Daarmee leggen we de basis voor een politieke koers die uitwerking zal krijgen in de programmabegroting 2011 en de meerjarenbegroting 2011-2014.

Wij kunnen nu de toekomst voor vier jaar niet vastleggen en wij verwachten van velen een inbreng. Daarvoor zijn wij aanspreekbaar. Het is meer dan symbolisch dat ons college kiest voor een gezamenlijke werkruimte in het stadhuis. Wij verheugen ons erop U daar te ontmoeten.

Dit collegeakkoord heeft als motto "vertrouwen in Enschede". Dat staat voor een krachtig Enschede, een Enschede vol ambities met een bestuur dat het vertrouwen wil verdienen en krijgen van bewoners, ondernemers, ambtelijke organisatie, instellingen en van elkaar, Gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders.

2 Besturen doe je samen

De relatie van burgers en maatschappelijke partners met de overheid is cruciaal om zichtbare en door de recessie noodzakelijke veranderingen in Enschede teweeg te brengen. De gemeente kan en moet daarbij verschillende rollen invullen zowel regulerend, faciliterend, ordenend als coproductant van beleid. In de komende jaren zal het erom gaan onze partners en burgers meer zeggenschap te geven op thema's in de directe woon- en leefomgeving, als waar het gaat om samen doelen te bereiken in de gewenste ontwikkeling van Enschede. Dat geldt ook voor het samen investeren en verantwoordelijkheid willen nemen. De coalitie is voorstander van een grotere zichtbaarheid in de wijken/dorpen en een sterkere rol van de stadsdeelwethouders. Het is een breed gekoesterde wens van dit college om het samenspel met onze partners en onze inwoners te vergroten; wij willen verbindingen tussen partijen tot stand brengen. Wij willen oogsten op de versterking van de rol van communicatie; de politieke sturing is gericht op meer wisselwerking en minder "zendingsdrang". Vertrouwen staat centraal bij hen die op ons moeten kunnen rekenen. Binding op inhoud is een werkstijl die daarbij past. Wij willen een betrouwbare partner zijn voor de partijen die samen met ons een krachtig Enschede mogelijk maken. Concreet geven wij dit inhoud door te kiezen voor:

Meer autonomie voor wijken, dorpen en buurten

De verbinding naar groepen bewoners op straat-, buurt- en wijkniveau is uiterst belangrijk voor de verdere ontwikkeling van stadsdeelgewijs werken. De legitimering van de wijk- en dorpsraden wordt hierop beoordeeld. De budgetten voor wijk- en dorpsraden zijn gewaarborgd. Naast de wijk- en dorpsorganen zijn bewoners actief op specifieke onderwerpen of kwesties die in het stadsdeel actueel zijn. Ook met deze netwerken en organisaties willen wij samenwerken. Wij geven deze thematische netwerken naar deelbelangen in het gemeentelijk beleid een serieuze plaats.

Het primaat ligt bij burgers. Wij willen hen meer zeggenschap, sturing en verantwoordelijkheid geven. Namens de gemeente is stadsdeelmanagement (SDM) partner. Het stadsdeelmanagement wordt

versterkt door en krijgt meer invloed op de inzet vanuit de programma's. Het stadsdeelteam kan op deze wijze klein blijven en toch aan slagvaardigheid winnen. Professionals stellen jaarlijks een plan op voor de uit te voeren activiteiten. Hierdoor zijn vooraf randvoorwaarden, middelen en menskracht bekend. Bewoners weten zo wat zij van de gemeentelijke dienstverlening in hun wijk of buurt kunnen verwachten. Voor de directe reacties over de uitvoering komt er een duidelijke stroomlijning van klachten via één algemeen klachtenpunt van de gemeente.

Versterking van inzet van nieuwe media voor communicatie

De gemeente moet door het gebruik van ICT de interactie met burgers versterken. Web 2.0-toepassingen, Twitter, Hyves of internetpanels zijn inzetbaar om (bepaalde) groepen burgers, zoals jongeren en studenten, beter te bereiken. Wij willen de inrichting van de dienstverlening van de gemeente met het doorvoeren van deze innovatieve technologieën verder moderniseren en geven zo concreet invulling aan "de andere overheid". Regionale kennisinstellingen zoals Saxion en Universiteit Twente kunnen hierbij helpen, zodat wij optimaal gebruik maken van de mogelijkheden tot innovatie door jonge mensen. Medialab en Artez dragen bij aan de creatieve basis van deze inzet. College en Raad zullen vaker over de politieke en stedelijke beleidskaders communiceren om bij te dragen aan duidelijke verwachtingen bij degenen die zij willen bereiken. Daarbij worden meer de verschillende media ingezet, in het bijzonder de lokale en regionale omroep.

Regionale samenwerking slagvaardiger

Enschede staat niet op zich zelf; wij willen nauwer samenwerken met onze buurgemeenten, Regio Twente en Netwerkstad. De gemeentelijke dienstverlening kunnen wij regionaal effectiever maken en wij verwachten daarmee op termijn aanzienlijke besparingen te realiseren. Ter vergroting van de slagkracht wordt de inzet van ambtelijke organisaties, zoals de afdelingen economische zaken, onder de Netwerkstad gebundeld. Een samenvoeging van de inspanningen van betrokken gemeentelijke afdelingen van de Netwerksteden en de Regio Twente en het IPT is voorzien.

De provincie als strategische partner werkt steeds meer met ons samen en de gemeente kan zo de eigen en ook de provinciale ambities helpen waarmaken. Relaties met Den Haag blijven ondanks de krimpende geldstroom van het rijk naar gemeenten van groot belang. De internationale samenwerking binnen de Euregio en de stedenband Münster en Osnabrück vraagt om meer concrete projecten waarmee wij inspelen op doelstellingen van de Europese Unie.

Enschede zet onverminderd in op behoud van een volwaardige rol van de Regio Twente.

Op het terrein van veiligheid moet de Veiligheidsregio niet leiden tot meer kosten en moeten eventuele bezuinigingen bij de politie niet leiden tot te weinig agenten in de wijken.

Innovatienetwerken voor versnelling

De Netwerkstad (Enschede, Hengelo, Borne, Almelo en Oldenzaal) moet als motor voor innovatie van héél Twente soepeler gaan lopen en daarbij dienstbaar zijn aan de gezamenlijke belangen. De coalitie gaat actief sturen op de samenwerking voor de innovatiedriehoek met de drie strategische netwerkstadprojecten: Kennispark, Hart van Zuid (in Hengelo) en herontwikkeling luchthaventerrein.

Van belang is versterking van de ruimtelijke en economische kracht van Twente, aansluitend op de sterke kanten en gericht op het verbeteren van bedrijvigheid, concurrentiepositie en werkgelegenheid. In Twents verband moet de focus in de komende jaren liggen op concrete resultaten binnen de programma's van de Innovatieroute (zorg, bouw, voeding en materialen) en op het terrein van bereikbaarheid, duurzaamheid en arbeidsmarkt.

Op de speerpunten van het innovatiebeleid ondersteunen we netwerken met deskundigen die bijdragen aan versnelling van de toepassing van die kennis in producten en diensten. Op deze terreinen willen we samen met kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties en bedrijven werken aan versnelling van de economische groei met gebruik van deze kennis.

3 Ondernemend en gedurfd

Het vertrouwen in Enschede als ondernemende stad willen we verdienen door de komende vier jaar prioriteit te geven aan innovatie, versterking van de economie en een activerend arbeidsmarktbeleid. Samen met werkgevers, kamer van koophandel, brancheorganisaties en onderwijsinstellingen willen wij de basis leggen voor een nieuwe vorm van publiek privaat samenwerken. Herijking van het arbeidsmarktbeleid, het benutten van de vrije ruimte in arbeidsmarktbudgetten, aanjagen en organiseren past bij de nieuwe aanpak van deze coalitie. Daarbij zijn er als het ware twee hoofdsporen. Het ene ligt op het terrein van het aanjagen van werkgelegenheid via de directe inzet van mensen met loonkostensubsidies op werk dat beschikbaar is in reguliere bedrijven en

organisaties. Het andere ligt op het terrein van op te zetten netwerken en bedrijven in wijken en dorpen, gericht op het versterken van de leefomgeving en de zorg voor bewoners.

Wij steunen initiatieven die gericht zijn op de inzet van mensen met een uitkering voor taken die vallen binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het resultaat moet zijn dat jaarlijks tientallen mensen vanuit de bijstand werkervaring opdoen en banen vinden in wijksericediensten, persoonlijke zorg, huishoudelijk hulp, buurt- en burendiensten. Zo worden participatiebanen gecreëerd, doen werklozen werkervaring op, komen er banen in de thuishulp en kunnen meer mensen voor zichzelf beginnen.

Tijdens de onderhandelingen werd steeds duidelijker dat in de aanpak van het arbeidsmarktbeleid een "draaipunt" ligt ten opzichte van het verleden. In de bestaande uitvoeringspraktijk moeten we snoeien om geld vrij te maken voor de gewenste beleidsverandering. Ook willen we de bestaande reserve uit het zogenaamde "w-deel" van de Wet Werk en Bijstand hiervoor inzetten. De verwachtingen zijn dat van Rijkswege forse kortingen op de budgetten voor werkvoorziening en reïntegratie van werklozen te verwachten zijn. Wij willen de druk die dat zal opleveren op de betrokken organisaties "voor zijn" en tijdig met aanpassingen van de uitvoeringsstructuur voor werkvoorziening en reïntegratie inspelen op de kans van het versterken van de aanpak in de stadsdelen. In de komende maanden werken we daarvoor concrete plannen en pilots uit. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

1. Uitvoering van alle gemeentelijke diensten in één stadsdeel in één hand

Met een experiment willen we nagaan of marktpartijen bereid zijn in een stadsdeel alle diensten aan te nemen zoals op het terrein van huishoudelijke hulp, leefbaarheid, onderhoud, buurtdiensten en maaltijdservice. Dus één hoofdaannemer in een stadsdeel die alle geldstromen bundelt en integrale dienstverlening levert. Dit zou tot een kostenbesparing kunnen leiden en de inzet van werklozen kan voor hen een stap naar werk betekenen. Voorstel is dit uit te werken voor stadsdeel Oost.

2. Experiment met de werkloosheidsvrije wijk

De coalitie wil Pathmos aanwijzen als wijk waar binnen 2 jaar geen werkloosheid meer is. Dat houdt in dat iedereen actief is. Liefst in een betaalde baan en als dat permanent of tijdelijk niet kan, in een gesubsidieerde baan of als vrijwilliger bij maatschappelijk nuttige taken. Het "salaris" bestaat dan uit de uitkering en daarop een bonus. Het plaatsen van mensen gebeurt op buurtniveau, met behulp van de kennis van de wijkcoach en begeleid door Workstep.

3. Vitale (sport) verenigingen: hart van de wijk/het dorp

In de vitale sportvereniging van de toekomst wordt sport gebruikt als middel, als aansprekende en bindende factor om mensen (van verschillende leeftijd en achtergrond) met elkaar in contact te laten komen, participatiemogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden te bieden. De vereniging levert met haar vrijwilligers een belangrijke bijdrage aan maatschappelijke thema's als opvoeding en ontwikkeling van jongeren, het bevorderen van beweging en gezonde leefstijlen, integratie, het bestrijden van jongerenoverlast, vereenzaming van ouderen, vroegtijdige schoolverlaters en werkloosheid. Geworteld in de wijk en aansluitend op de behoeften in de wijk. Met synergie als kernpunt: sterke verbindingen tussen sport, activeren, onderwijs en welzijn. Door sportverenigingen een bredere rol te geven als 'algemene voorziening' in Enschede, hun kracht en mogelijkheden breder te benutten, moeten we op andere terreinen besparingen realiseren. Het ligt in de bedoeling dit experiment te starten samen met sportvereniging Rigtersbleek en FC Twente in Tweekelerveld.

Aanjagen van werk en creatie van banen

Return of investment kan worden gerealiseerd door nieuwe investeringen in de economie van Enschede aan te sturen met aanjaagbudgetten. Investeringsgedreven is het motto in plaats van subsidiegedreven. Het college kiest voor het vrijmaken van een innovatiebudget van drie miljoen euro, in te zetten binnen de totale opgave van de stad, maar met een accent op duurzame innovaties. Innovaties worden gezocht in het brede scala van de Enschedese economie. Daarbij verdient het inzetten van deze middelen voor cofinanciering de voorkeur.

Waar de gemeente werken/projecten aanbesteedt, eist zij een inzet van 5% werklozen bij de uitvoering (social return). In het gemeentelijk aanbestedingsbeleid krijgen bedrijven uit Twente bij

gelijke geschiktheid de voorkeur boven bedrijven van elders. Dit geldt ook bij vacatures binnen het gemeentelijk apparaat; bij gelijke geschiktheid gaan wij voor de baan "voor de tukkers".

Kennispark als motor voor nieuwe werkgelegenheid

Het Masterplan Gebiedsontwikkeling Kennispark Twente wordt de komende jaren concreet ingevuld. De ruimtelijke gevolgen van de voorgenomen sloop van het viaduct zijn in de coalitie besproken en nader uitgewerkt als bijlage. Naast het vergaren van kennis en het doen van onderzoek, moet het Kennispark Twente zowel direct als indirect bijdragen aan de werkgelegenheid in Enschede. Kennispark is een inspirerende vestigingslocatie voor starters en doorgroeiers. Startende en doorgroeiende ondernemingen worden ondersteund, innovatie wordt gestimuleerd. Het aantal bedrijven dat door (afgestudeerde) studenten van de Universiteit Twente wordt opgericht, moet groeien.

De gemeente maakt ook werk van banen voor vakmensen en mensen met een lagere en middelbare beroepsopleiding, bijvoorbeeld in de productiesector en de persoonlijke dienstverlening.

Opleiding en behalen van kwalificaties

Onderwijsinstellingen moeten actief inspelen op de mogelijkheid van het starten van een eigen bedrijf. Nog teveel is de sfeer "ik zoek een baan". We moeten dat ombuigen naar "ik zie werk en ga ondernemen". Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt betekenen dat jongeren, inburgeraars en herintredende moeders, maar ook bijvoorbeeld studenten de mogelijkheid moeten hebben om (langer) door te studeren. De samenwerking met studenten in onze stad krijgt meer inhoud en wij zorgen voor een bestuurlijk aanspreekpunt via een "wethouder studentenzaken". De verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt krijgt meer aandacht, zowel in het arbeidsmarktbeleid als in het onderwijs. Wij willen dat scholen jongeren nog beter helpen bij beroepskeuze en keuze van vervolgopleidingen, waarbij de kans op het vinden van een baan meer aandacht moet krijgen.

Stimuleren van ondernemerschap

Een goed ondernemersklimaat in de stad is van groot belang. Wij zetten de lijn door van minder regelgeving, versnelde (vergunning)procedures, duidelijke communicatie en een toegankelijk bestuur. Het ondernemerschap willen wij stimuleren door vanuit het Werkplein in elk stadsdeel de functie van ondernemerscoach te organiseren, zodat voor de economische activiteiten in elk stadsdeel professionele kennis beschikbaar is. Vooral het doorgroeien van bedrijven is van belang; elke MKB'er die niet blijft hangen in de fase "eenpitter" maar echt doorgroeit, levert een relatief belangrijke bijdrage aan de groei van de werkgelegenheid. Kleine zelfstandige ondernemers moeten ondersteuning kunnen krijgen voor vestiging in de aanloopstraten naar de binnenstad. Daarbij kan het gaan om woon/werklocaties. Het bestaande beleid voor startgaranties en de inzet van het binnenstadsfonds wordt naar deze straten uitgebreid. Lokale banken worden hierdoor gestimuleerd om kredieten te verstrekken. Dit is een goed middel om levensvatbare starters te helpen, indien zij moeite hebben het benodigde krediet te verkrijgen. De gemeente stimuleert dat ZZP'ers kennisuitwisseling in eigen netwerken organiseren. De bestaande arbeidsplaatsenregeling blijft behouden en wij willen die breed inzetten.

Meer mensen aan het werk

Mensen die werk kwijt raken of dreigen kwijt te raken, moeten ondersteund worden om zo snel mogelijk nieuw werk te vinden. Ook voor specifieke groepen, zoals terugkeerders uit detentie en tbs, worden speciale trajecten opgezet. Uitgangspunt voor alle trajecten is dat kandidaten en bedrijven één begeleider/contactpersoon in het gehele traject krijgen. Er is extra aandacht voor cursussen en specifieke (beroepsgerichte) scholing. Budgetten voor reïntegratie zijn, samen met gelden uit fondsen van werkgevers en werknemers, inzetbaar voor omscholing naar wel aanwezige banen. In het VMBO is meer aandacht nodig voor praktische vaardigheden en vakmanschap, zo nodig op te doen in leerwerkbedrijven. Mede daarom wordt een logische samenwerking opgezet om bedrijven te benaderen voor zowel reïntegratie, stage als andere scholingstrajecten. Daarmee creëert de gemeente met haar partners in het onderwijs en het Werkplein een gezamenlijke werkgeversbenadering.

Natuurlijk wordt ook de komende jaren blijvend energie gestoken in aan het werk helpen van langdurig werklozen. Om voor zo veel mogelijk mensen een passende baan te vinden, moet er meer aandacht zijn voor school- en niveaukeuze en voor een betere afstemming van het onderwijs op de

behoeften van werkgevers. Vooral opbouwen van een CV en het kwalificeren van competenties (EVC) zijn daarbij speerpunten.

Loonkostensubsidies en vergoeding van begeleidingstijd aan werkgevers

Om meer mensen die nu een uitkering ontvangen aan het werk te krijgen, moet de drempel voor werkgevers om deze mensen in dienst te nemen, worden verlaagd. Daarnaast moet worden onderzocht of op een efficiënte wijze de begeleiding op de werkplek kan worden gecompenseerd. Dit mag echter niet tot meer regeldruk en controle leiden.

Een aantal mensen met een uitkering komt niet aan werk omdat hun loonwaarde lager is dan het minimumloon. Als werkgevers alleen hun loonwaarde hoeven te betalen, worden ze voor hen rendabel. De overheid moet in dat geval de loonwaarde van de werknemers aanvullen met een uitkering (loonkostensubsidies). De werknemers moeten dan wel een bonus verdienen bovenop de uitkering die zij zouden krijgen indien ze niet zouden werken. De gemeente onderzoekt of het mogelijk is dat Enschede een landelijke proef met deze werkwijze start.

Sociaal vangnet en inkomensbeleid

De inzet op een actieve samenleving vraagt van de overheid een andere rol, aanpak en verantwoordelijkheid. Wij nemen de maatschappelijke participatie van burgers als vertrekpunt en spannen ons in om de afhankelijkheid van individuele voorzieningen waar mogelijk te voorkomen of uit te stellen. Uiteraard blijft er in Enschede een goed sociaal vangnet binnen het armoedebeleid en de bijzondere bijstand. Wij handhaven het 100% kwijscheldingsbeleid voor de minima. De komende rapportage over de armoedeval moet bijdragen aan een discussie over "werk moet lonen".

Wij willen bekijken of het mogelijk is gedeeltelijk de kosten in rekening te brengen voor de dienstverlening van de Stadsbank voor mensen die niet in de schuldsanering zitten, maar wel hun vaste lasten gedurende lange tijd laten beheren.

Cultuur, musea en muziek dragen het vestigingsklimaat

In de afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in nieuwe voorzieningen op het terrein van cultuur. De coalitie steunt dit beleid en wenst het actief in te zetten voor het promoten van onze stad en het aantrekken van bedrijven. Bovendien moeten vooral de inwoners van onze regio, zowel Nederlanders als Duitsers de weg naar evenementen vinden. Wij willen zoveel mogelijk mensen verleiden tot een bezoek aan de Enschedese binnenstad. Stadspromotie krijgt de kans de opklimmende tendens door te zetten. De samenwerking met ondernemers uit de binnenstad kan nog meer synergie opleveren.

Het bezit van ateliers is geen basistaak van onze gemeente, wij willen bezien of wij daarvan een deel kunnen verkopen aan kunstenaars die zich daardoor meer binden aan onze stad. Wij willen investeren in Twentse Welle om zo deze organisatie een reële kans op een gezonde exploitatie te geven.

4 Enschedeërs actief in de wijk

"Voor het gemak spreken wij in dit hoofdstuk steeds over wijken en buurten; die kunnen ook in één van de Enschedese dorpen liggen, deze zijn daarin dus begrepen."

Het centraal stellen van participatie levert ook in de leefomgeving extra arbeidskrachten op. De coalitie wil de zeggenschap van Enschedeërs over de eigen leefomgeving vergroten en wil meer maatwerk in de aanpak én zelfwerkzaamheid belonen. In de komende periode wordt stadsdeelgewijs werken gecontinueerd. We streven samen met onze inwoners naar een schone, veilige en duurzame leefomgeving.

Talenten worden benut, kwaliteiten gelden als uitgangspunt en het onderwijs moet het beste uit de Enschedese jeugd naar boven laten komen. Welzijn, zorg en culturele voorzieningen blijven een spil in de wijken waarbij samenwerking met wijkinstellingen en sportverenigingen kansen biedt.

Samen een groene wijk maken

Wij kiezen voor een impuls in de vergroening van woonwijken en dorpen, vooral met inzet van de buurtbewoners. Voorbeeld van die benadering is een aanpak waarin de gemeente een extra impuls geeft aan de kwaliteit van het groen, waarna de bewoners meer zelfwerkzaamheid doen bij het onderhoud. Bestaande voorzieningen zoals kinderboerderijen krijgen ook een duidelijke rol in het binden van vrijwilligers aan "de groene wijk/het groene dorp". Zij verbinden hun activiteiten met de gemeentelijke doelen en gaan professionele en duurzame partnerschappen aan. Er komt een groene variant van, of aanvulling op, het succesvolle project Buurt in Actie: "Buurt in Groene Actie".

In elk leefgebied stelt de gemeente uitgangspunten voor leefbaarheid, beheer en onderhoud op wijkniveau vast. Het beheer van groen en straten is hieraan toetsbaar; bij voorkeur via regelmatig te houden wijkshouwen. Klachten van bewoners/ bedrijven worden omgezet in oplossingen.

Onderwijs in Enschede; behouden van het goede

De coalitie wil de komende jaren niet bezuinigen op onderwijs en de opzet van brede scholen in de wijken. De coalitie hecht aan een goede ouderbetrokkenheid in het primair en voortgezet onderwijs. Het is nodig dat de betekenis van de brede school goed uit de verf komt; het gaat niet alleen om gebouwen. Enschede kan bouwen op een goede invulling van de samenwerking tussen de schoolbesturen voor voortgezet onderwijs, gericht op de ontwikkeling van de brede school voor voortgezet onderwijs.

Wij zetten in op het faciliteren van BASIS053 en het behoud van de brede schoolregisseur en tussenschoolse en naschoolse opvang. Een beter gebruik van schoolgebouwen na schooltijd is wenselijk. Ook andere partners, zoals welzijnswerk en verenigingen, moeten de ruimte kunnen gebruiken. Bij nieuwbouw of verbouw van scholen moet in het ontwerp voor deze activiteiten en voor de gebruikers speciale aandacht zijn. Investeren in het binnenklimaat van scholen is nodig om "frisse scholen" te realiseren.

Sport, welzijn en aandacht voor ontmoeting van oud en jong in de wijk

Vitale sportverenigingen kunnen op extra steun van de gemeente rekenen indien zij aan gemeentelijke doelstellingen bijdragen, zoals gezondheidsbevordering, achterstandsbestrijding, stimuleren van werkgelegenheid en/of integratie en hun accommodaties openstellen voor de wijk. Deze visie past ook bij kinderopvang, speeltuinen, activeringswerk of activiteiten voor jongeren en ouderen. Voor bovenstaande doelstelling is budget gereserveerd, evenals voor regulier onderhoud en noodzakelijke aanpassingen van sportaccommodaties. Er zijn geen middelen beschikbaar voor ingrijpende wijzigingen/ herstructurering van sportcomplexen. Zwembad het Slagman wordt op de huidige plek gerenoveerd; de reeds gereserveerde middelen worden hiertoe aangewend.

Professionals in het welzijnswerk gaan zich meer toeleveren op ondersteuning van vrijwilligers en nemen niet enkel uitvoerende taken op zich. Inwoners van Enschede worden binnen woongebieden betrokken bij de totstandkoming van het welzijns- en zorgbeleid. Ouderenwerk, migranten- en vrijwilligerswerk worden veel meer op wijk- en dorpsniveau georganiseerd en uitgevoerd. Het speeltuinwerk blijft een algemene voorziening voor jonge kinderen, daarop mag niet worden bezuinigd. Alifa is de preferente aanbieder van welzijnsactiviteiten; wijk- en dorpsraden geven input voor het jaarlijks af te sluiten contract voor wijkwelzijn.

In elk woongebied van Enschede komt naar behoefte een 'buurtkamer', zoveel mogelijk in bestaande accommodaties zoals welzijnsgebouw, speeltuingebouw, verenigingskantine of zorginstelling. Over het algemeen moeten zorginstellingen hun vleugels meer uitslaan en een buurt- of wijkfunctie vervullen voor ouderen.

Enschede is een belangrijke gemeente voor jongeren. Er is veel te doen en voldoende aandacht voor het ontwikkelen van talenten. Het is van belang dat jongeren de mogelijkheid hebben elkaar te ontmoeten. Bijvoorbeeld in buurtcentra en bij sportverenigingen. Wij zullen onderzoeken of het jongerenwerk ook de mogelijkheden en verantwoordelijkheden kan worden gegeven om een bijdrage te leveren aan participatie en scholing van jongeren. In de uitvoering van het jeugdbeleid moet met jongeren, ouders, onderwijs en welzijnswerk worden samengewerkt.

Zorg in de wijk

De gevolgen van de aanbesteding van de huishoudelijke hulp betekenden afgelopen jaar veel onrust. Dat was heel vervelend voor de huishoudelijke hulpen en vooral voor de mensen die huishoudelijke hulp nodig hebben omdat ze zelf of met mensen uit hun omgeving hun huishouden niet meer kunnen runnen. De onzekerheden rond de aanbesteding zijn nu weg en het beleid voor de WMO is vastgelegd. Bij de definitieve invulling van het compensatiebeginsel wordt rekening gehouden met het beschikbare budget. Dit kan gevolgen hebben voor de te verstrekken voorzieningen. Daarnaast willen we zien of wij een hogere eigen bijdrage kunnen vragen op basis van beschikbaar vermogen indien wij aanpassingen doen in een woning die daardoor een grotere waarde krijgt. De samenwerking met de regionale zorgverzekeraar kan veel intensiever. In dat verband willen wij experimenten opzetten die zicht geven op modernisering van de zorg waardoor mensen langer zelfstandig in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen als zij ouder worden. Hiervoor zetten wij middelen uit het

innovatiebudget in en vragen wij de Universiteit Twente en Saxion om onderzoek te doen naar de bereikte effecten.

Veiligheid in de wijk; preventie en verscherpt toezicht

Overlast in wijken wordt aangepakt. Indien de overlast door een specifieke groep wordt veroorzaakt, worden met de gemeenschappen en sleutelpersonen gezamenlijke acties uitgevoerd. De ouders van eventueel betrokken jongeren worden actief betrokken bij het aanpakken van problemen.

Over de politie-inzet worden afspraken worden gemaakt met de korpsbeheerder. Per wijk wordt het benodigde veiligheidsniveau vastgesteld, evenals de inzet van politie, jongerenwerk en andere partners. Inzet van technische middelen en innovatieve werkmethoden is nodig om veiligheidsproblemen en actuele problemen met criminaliteit efficiënt en effectief aan te pakken.

Preventie is belangrijk: jongeren moeten de mogelijkheid hebben elkaar te treffen in buurtcentra, bij sportverenigingen of op hangplekken. Een scholings- en activiteitenaanbod voor hangjongeren geeft in de regel een sterke vermindering van de overlast. In de uitvoering moet worden samengewerkt met ouders, welzijnswerk, onderwijs en leerplicht.

Overlast door junks en alcoholisten in het stadscentrum of bijvoorbeeld in parken wordt met kracht aangepakt door handhavend op te treden. Wij ondersteunen initiatieven van bewoners om zelf de veiligheid van de wijk te verbeteren, mits deze bijdragen aan een meer ontspannen sfeer.

Op plekken waar bij herhaling sprake is van overlast door vervuiling, vernieling en bekladding, wordt tijdelijk, incidenteel cameratoezicht ingesteld om de daders te pakken en preventief te zorgen voor het voorkomen van dit overlastgevend gedrag.

5 Ruimte goed benutten

In toenemende mate is er discussie over de effecten van demografische ontwikkelingen op de ruimtelijke opgaven van Enschede. De grondpositie van Enschede staat onder druk door de aanhoudende recessie. De coalitie is van mening dat wij binnen het grondbedrijf ingenomen grondposities moeten heroverwegen. Dit moeten we doen, rekening houdend met onze partners, investeerders, en met respect voor elkaar verantwoordelijkheden. Concreet kan dit leiden tot het afstoten van gronden, maar ook tot heroverweging en herinrichting van gemaakte plannen. Om Enschede zijn kwaliteit van 'wonen en werken in het groen' te laten behouden, vindt in het stedelijk gebied de concentratie plaats van wonen en werken. Het beleid van compact bouwen in het stadscentrum wordt voorgezet.

Duurzame ruimte

De zorg voor het milieu dient als een rode draad door alle sectoren van gemeentelijk beleid te lopen. Bij alle te nemen beslissingen moeten wij rekening houden met de gevolgen van die beslissingen op het milieu. Door samenwerking tussen overheid, bedrijven en woningbouwcorporaties zullen projecten moeten worden opgestart met als doel de reductie van energiegebruik en duurzame energieopwekking. Restwarmte uit afvalverwerking door Twence moet zo optimaal mogelijk worden benut en projecten voor kleinschalige energieopwekking in buurten krijgen gemeentelijke steun. Vanaf 2012 wordt in alle gevallen het principe van duurzaam inkopen en duurzaam aanbesteden toegepast. Dit college streeft ernaar, samen met partners nieuw te bouwen woningen, kantoor- en bedrijfspanden zoveel mogelijk te voorzien van de hoogste isolatiewaarden en van zonnepanelen op het dak om duurzame energievoorziening te realiseren.

We zullen doorgaan met het gefaseerd ondergronds brengen van blokcontainers. Wij stimuleren het scheiden van afval. Afvalbrengpunten in Enschede moeten ruimere openingstijden krijgen.

In het kader van Energieneutraal zal naast besparingsmogelijkheden op energieverbruik (led verlichting voor lantaarnpalen) ingezet worden op het stimuleren van het gebruik van alternatieve energie en het bouwen van energieneutrale wijken en bedrijfsterreinen om zo samen met ondernemers, burgers en woningbouwcorporaties het doel Energieneutraal in 2020 zo maximaal mogelijk te bereiken.

Aantrekkelijk woonwijken

Woningbouw moeten we meer vraaggericht inzetten en ten dienste stellen aan de economische ambities van onze stad. We moeten kritische durven kijken naar waar we dachten te moeten bouwen, maar nu beter bepaalde locaties "on hold" kunnen zetten. Dat kan bijvoorbeeld gelden voor de Eschmarke, waarbij wij de discussie willen openen om meer woningen in particulier opdrachtgeverschap te laten bouwen in plaats van via de huidige bouwcombinatie. Aan de andere kant

moeten we nadenken over de kwaliteit van de woningen die nodig zijn om nieuwe mensen aan te trekken en over verbetering van de kwaliteit van het bestaande woningaanbod. Met de gezamenlijke woningcorporaties zullen we een visie moeten ontwikkelen over de kwaliteit en kwantiteit van woningen waaraan Enschede behoefte heeft. Dat kunnen we niet alleen; we moeten dat samen doen met onze buurgemeenten en de provincie Overijssel.

Voor de lagere inkomensklassen moeten voldoende betaalbare huur- en koopwoningen beschikbaar zijn. In nauwe samenspraak met de corporaties moeten betaalbare woningen voor doelgroepen als starters, senioren, gehandicapten en studenten worden gebouwd. Voor senioren moeten we in de buurt van de voorzieningen woningbouw realiseren. Door toekomstgericht en levensbestendig te bouwen kan rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat een eengezinswoning eenvoudig kan worden omgebouwd/geschikt worden gemaakt voor seniorenbewoning en andersom.

Herstructurering en verbetering woonwijken; uitvoeren voorgenomen programma

Herstructurering en verbetering van wijken moet bijdragen aan het bestrijden van verloedering of doorbreking van eenzijdige bewonerssamenstelling. De aandacht voor leefbaarheid is daarbij ook gericht op de sociaal economische situatie en zelfstandigheid van de bewoners en niet alleen op "de stenen". Bij herstructurering wordt rekening gehouden met de betaalbaarheid van de gerenoveerde of nieuw gebouwde woningen voor oorspronkelijke bewoners die terug willen naar 'hun' wijk, met koopwensen, starters op de woningmarkt, ouderenhuisvesting, ruimte voor huurwoningen en een redelijk niveau van voorzieningen, met name bereikbare vitale winkelcentra in de directe woonomgeving.

Herstructurering van wijken en buurten geschiedt in nauwe samenspraak met de bewoners en in nauwe samenwerking met woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere maatschappelijke partners. In de komende periode werken we aan de herstructurering van de woonwijken Oost-Boswinkel, Velve-Lindenhof, Stroinkslanden, en Wesselerbrink-Noord.

Verdere invulling stadscentrum

In de komende jaren worden de gebieden aan de rand van het centrum aangepakt: de Spoorzone en het gebied tussen Hogeschool Saxion en ziekenhuis MST (Stadsweide). Daarbij wordt samengewerkt met partners. Voor dekking van de kosten wordt ingezet op cofinanciering, waarbij de gemeente een 'bescheiden' financiële bijdrage in de totale kosten van het project op tafel hoeft te leggen. Realisatie van een fietsspoortunnel bij het station is in deze raadsperiode voorzien.

Het gebied tussen het Meubelplein en de voormalige Polaroid fabriek vormt 'De Spoorzone' en wordt in fasen volledig geherstructureerd. Er zal plek zijn voor wonen van jong en oud en voor werken op een kleinschalige schaal. In dit gebied is ruimte voor uitdagende architectuur met duurzaam materiaalgebruik, zonder extreme hoogbouw.

Naast de campus op het universiteitsterrein wordt ook een moderne 'stadscampus' in de binnenstad ontwikkeld, in het gebied tussen ziekenhuis MST en hogeschool Saxion. Dit kan een centrale plek in de stad worden voor innovatie en ondernemerschap. Samen met andere initiatieven biedt dit de kans om meer studenten te verleiden hun toekomst in Enschede te vervolgen. Mogelijk kan hier ook tot een innovatieve bibliotheekinvulling worden gekomen, waarvoor we de samen met partners als Provincie, Rijk en Overijsselse Bibliotheek Dienst plannen zullen maken.

Goede bereikbaarheid en doorstroming

Bereikbaarheid blijft in deze collegeperiode van groot belang. Wij willen enkele verkeersknelpunten een hogere prioriteit geven binnen het mobiliteitsbeleid. Wij hebben afgesproken dat te doen voor:

- aanleg van een fietspad langs de Zuid Esmarkerrondweg;
- doorstroming bij de rotonde Oostweg;
- doorstroming bus op Haaksbergerstraat bij MST;
- verkeersregelinstallatie kruising Oldenzaalsestraat-Molenstraat.

Er komt een directe aansluiting op de A1 (Noorderval) ter hoogte van de luchthavenlocatie. Om verdere toename van sluipverkeer door deze Noorderval in Enschede Noord te voorkomen, zal ook gekeken worden naar een aansluiting vanaf de Weerseloseweg richting Hengelosestraat. De coalitie koppelt de daarover te maken afspraken aan de ontwikkeling van Kennispark. De ontwikkeling van het vliegveldgebied en een directe aansluiting op de A1 bieden kansen om op dit terrein een P&R-voorziening aan te leggen.

Het project Duurzaam Veilig wordt voortgezet, omdat de aanleg van 30 km-zones binnen de bebouwde kom en 60 km-zones buiten de stad noodzakelijk blijft voor de bevordering van de verkeersveiligheid. Van belang is een consequente, herkenbare en veilige inrichting van deze zones.

In combinatie met een veelzijdig en gericht communicatie- en educatiebeleid moet zodoende het aantal verkeersongevallen worden teruggedrongen.

Bedrijventerreinen en grootschalige detailhandel

Het Regionaal Bedrijventerrein in Almelo is de plek voor grootschalige bedrijven op het gebied van transport, logistiek, distributie en industrie. Voor deze bedrijven is in Enschede geen ruimte. Nieuwe ruimte voor bedrijven wordt pas gecreëerd als de behoefte is aangetoond en bestaande bedrijventerreinen geen ruimte meer bieden. De inzet van erfpacht wordt op bepaalde plekken mogelijk. De gefaseerde bebouwing van de Usseleres krijgt zijn invulling op basis van de marktvrage en de kwalitatieve randvoorwaarden vastgelegd in het bestemmingsplan.

Enschede wil plek bieden aan grootschalige detailhandel. Die vestigingen moeten een zodanige toevoeging zijn op het bestaande winkelapparaat dat in het totale aanbod een verbreding plaatsvindt.

Strategische projecten; luchthaven en kennispark

Grote projecten zoals de ontwikkeling van het luchthaventerrein en Kennispark Twente zijn dragers onder het ruimtelijk-economisch beleid. De coalitie zet in op ontwikkeling van de luchtvaart in Twente; een duurzame compacte luchthaven in het groen met behoud van natuurwaarden in de omgeving van het vliegveld. Vanwege het feit dat dit onderwerp in de onderhandelingen voor de coalitie een zwaar bespreekpunt is geweest, is een meer uitgewerkte tekst van het standpunt van deze coalitie opgenomen in bijlage 2. Dat geldt ook voor het standpunt van de coalitie over Kennispark Twente dat is opgenomen in bijlage 3.

Buitengebied koesteren

Enschede beschikt over een groot buitengebied. De coalitie koestert de cultuur-historische en landschappelijke waarde van het buitengebied en wil dit graag combineren met recreatie en toerisme. Dat kan via uitbreiding van groene/blauwe diensten, bescherming van cultuurhistorische elementen en gebouwen en het toestaan van nieuwe economische functies voor een duurzame ontwikkeling.

6 Financieel solide

De gevolgen van de rijksbezuinigingen zullen voor onze gemeente fors zijn. De door het Centraal planbureau geraamde 29 miljard rijksbezuinigingen zullen leiden tot een bezuiniging op het gemeentefonds. Voor Enschede betekent dit een korting op onze inkomsten uit het Gemeentefonds van naar verwachting 0,9 miljoen euro in 2012 oplopend naar 17,8 miljoen euro in 2018. Ook zullen de rijksbezuinigingen leiden tot daling van de specifieke uitkeringen aan de gemeenten. Wij hanteren in principe het uitgangspunt dat een rijksbezuiniging op de specifieke uitkering in mindering wordt gebracht op het betreffende gemeentelijke beleidsterrein. Hoewel de omvang van de rijksbezuinigingen nog niet vaststaat, dit is aan het nieuwe kabinet, is wel duidelijk dat deze gevolgen zullen hebben voor onze begroting.

In de financiële foto die wij vlak voor de verkiezingen hebben ontvangen, zijn de nieuwste financiële cijfers opgenomen. De opdracht die naar voren komt om kritisch op onze uitgaven te letten, zowel al dit jaar als in de periode van 2011 tot 2018, herkennen we en pakken we op. Bij de vaststelling van de begroting 2010-2013 resteerde een keuzeruimte waarin concrete ombuigingsmogelijkheden zijn opgenomen voor toekomstige ingrepen. Wij kiezen ervoor, vanuit sociaal maatschappelijk oogpunt, deze niet te benutten met uitzondering van de sluiting van één afvalbrengpunt. Dit betekent dat de bezuinigingen op een andere manier worden doorgevoerd.

Het beleid van de afgelopen jaren om de lasten voor de burgers niet te verhogen, wordt gecontinueerd. De lasten worden geïndexeerd met het inflatiecijfer en het 100% kwijscheldingsbeleid voor de echte minima wordt voortgezet. Verder kiest deze coalitie ervoor niet te bezuinigen op onderwijs.

In de financiële foto zit een voorstel om het rekeningresultaat van 2009 van 10,7 miljoen euro deels te bestemmen voor een aantal knelpunten en 4,5 miljoen euro te gebruiken voor versterking van het weerstandvermogen. Wij zijn voornemens de raad voor te stellen dit voorstel over te nemen. Er is dan ruim 4 miljoen euro over voor nieuw beleid. De gemeente kan dit inzetten bijvoorbeeld voor verzachting van de bezuinigingstaakstelling in de komende drie jaar. De storting in het weerstandvermogen levert een ratio van 1,2 op terwijl de ondergrens op 1,0 ligt. Dat betekent dat we bij onverwachte tegenvallers in staat zullen zijn deze voor enkele miljoenen op te vangen vanuit het weerstandsvermogen zonder de ratio onder de door de raad vastgestelde ondergrens van 1,0 te laten komen.

De coalitie is het eens dat het wenselijk is ruimte te hebben voor nieuw beleid. Wij stellen voor een innovatiebudget van structureel 3 miljoen euro in te stellen. Dit wordt ingezet binnen de totale opgave van Enschede, maar met een accent op duurzame innovaties. Innovaties worden gezocht in het brede scala van de Enschedese economie waarbij het inzetten van deze middelen voor cofinanciering de voorkeur verdient. Voor 1,6 miljoen euro wordt dit gedekt uit de buffer 'waarmaken en afmaken'. Een bedrag van 1,4 miljoen euro moeten wij binnen de programmabegroting dekken.

De coalitie wil het gratis openbaar vervoer in de daluren voor ouderen boven de 70 jaar weer invoeren, het betaald parkeren op zondag terugdraaien (met uitzondering van koopzondagen) én het mogelijk maken gratis groenafval te brengen in de maanden maart en oktober.

Het versneld uitvoeren van een aantal infrastructuurprojecten vergt een herprioritering binnen de mobiliteitsvisie en mag geen extra tekorten opleveren. De financiële consequenties die dit heeft, zullen wij in de Kadernota 2011 in beeld brengen.

In de periode 2011-2014 moet voor een bedrag van 9,3 miljoen euro structureel worden omgebogen. Over de periode 2014-2018 komt hier nog een structureel bedrag van 12,9 miljoen euro bij.

In de Kadernota 2011-2014 komen wij met voorstellen ter grootte van minimaal 9,3 miljoen euro waarbij wij nadrukkelijk met de raad de invulling van de taakstellingen in programma's moeten bepalen. Daarin zullen wij samen met de gemeenteraad keuzes maken die in de programmabegroting 2011-2014 worden uitgewerkt. Wij hebben de volgende eerste ideeën over de bezuinigingstrategie opgenomen in bijlage 1.

Wij willen het compensatiebeginsel van de WMO herijken, een extra taakstelling leggen op de dienstverlening en tot afspraken komen over investeringen met partners in onze stad. Ook willen wij de subsidies doorlichten en kijken naar de financiële afspraken met onze verbonden partijen. Door middelen anders in te zetten en doelstellingen van de coalitie op het terrein van arbeidsmarkt te laten leiden tot kostenbesparingen binnen de functionele programma's, willen we besparingen realiseren.

Deze zijn nu nog als taakstellingen opgenomen. De inverdieneffecten van het nieuwe beleid zijn inzetbaar voor nieuw beleid of ter dekking van extra noodzakelijke ombuigingen. De geraamde bezuinigingen op leefomgeving en zorg lijken realiseerbaar zonder verlies aan kwaliteit van de wijken. Bij leefomgeving gaat het om gebruik van goedkopere materialen. Bij de zorg gaat het om “inverdieneffecten” als gevolg van het investeren in innovatie in de zorg door meer wijkgewijs zorg te organiseren. Hierbij is het nodig nauw samen te werken met verzekeraars en zorgorganisaties. In bijlage 1 is deze bezuinigingsstrategie opgenomen in het Financiële Meerjarenoverzicht 2011-2014.

Indien het nieuwe kabinet de omvang van de rijksbezuinigingen heeft vastgesteld en indien duidelijk is welke gevolgen dit heeft voor het gemeentefonds en de specifieke uitkeringen en daarmee voor de gemeentelijke begroting, zullen we bij de kadernota 2012 aanvullende ombuigingsmaatregelen treffen. Daarbij zullen we ook kijken welke besparingen zijn te realiseren op maatschappelijk vastgoed, samenwerking tussen verschillende gebruikers van accommodaties en instellingen en shared services. Als dit ontoereikend is om de structurele ombuigingsopgave in te vullen, gaat deze coalitie samen met de raad andere oplossingen zoeken binnen de begroting. De invulling van deze maatregelen moet resulteren in een ook op de langere termijn sluitende meerjarenbegroting.

Strategisch financieel beleid

Met ingang van 2011 wordt het aantal programma's teruggebracht naar zeven begrotingsprogramma's. Daarnaast wordt in samenwerking met de Raad gekeken naar een nieuwe opzet van de begroting. Door sturing op programma's verwachten wij dat de raad meer invulling kan geven aan haar kaderstellende en controlerende rol.

De nieuwe opzet van de programmabegroting vraagt om actualisatie van een aantal spelregels. Ondermeer de in 2003 vastgestelde procedure 'begrotingsdiscipline', beter bekend als de 'Goudt-norm'. Hierin is bepaald onder welke voorwaarden het college afwijkingen mag opvangen binnen het programma zonder dat hiervoor aparte besluitvorming nodig is. Naast aanpassing van de Goudt-norm kunnen ook andere onderdelen van het Strategisch Financieel Beleid toe zijn aan actualisatie. Daarbij denken wij aan beleidskaders ten aanzien van cofinanciering, gebruik weerstandsvermogen en een financieringsstrategie. Deze actualisatie van de spelregels voor strategisch financieel beleid willen wij tegelijk met de kadernota 2011 gereed hebben. Bovendien laten wij een onderzoek uitvoeren naar de te verwachten effecten van de demografische ontwikkeling van de bevolking in Enschede en de regio.

Bijlage 1 Financieel Meerjarenoverzicht 2011-2014

		2011	2012	2013	2014
1	Financiële foto	4,00	4,90	5,80	7,60
2	Twentse Welle	0,60-	0,60-	0,60-	
3	Innovatiebudget (€ 3 mln)	1,40	1,40	1,40	1,40
4	Openbaar vervoer ouderen	0,30	0,30	0,30	0,30
5	Infrastructuur / Groenafval	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
6	Saldo	5,10	6,00	6,90	9,30
7	Af : Bestemming rekeningresultaat 2009	2,00-	1,20-	1,00-	-
8	Totale ombuigingsopgave coalitie	3,10	4,80	5,90	9,30
	<i>Invulling ombuigingen:</i>				
9	Wijkontwikkeling, Zorg en Welzijn	1,00	2,20	2,20	2,20
10	Leefomgeving	0,25	0,55	0,55	0,70
11	Stedelijke ontwikkeling	-	-	0,20	0,20
12	Vastgoed	0,15	0,15	0,15	0,15
13	Dienstverlening	-	-	1,00	1,00
14	Bedrijfsvoering	-	-	1,00	2,00
15	Taakstelling programma's	1,70	1,90	0,80	3,05
	Totaal invulling ombuigingen	3,10	4,80	5,90	9,30
8	Af: totale ombuigingsopgave	3,10	4,80	5,90	9,30
	Saldo invulling ombuigingen en ombuigingsopgave / saldo begroting	-	-	-	-

Bijlage 2 Gebiedsontwikkeling luchthaven Twente

In het verlengde van de met grote meerderheid genomen raadsbesluiten van december 2009 zetten wij in op een beheerste ontwikkeling van de luchtvaart binnen de totale gebiedsontwikkeling. Van meet af aan is de inzet geweest met de gebiedsontwikkeling te komen tot een economische structuurversterking voor Enschede en Twente en een duurzame ontwikkeling op gang te brengen. Het benutten van de economische potenties van het gebied worden geplaatst in de context van de ontwikkeling van de zogeheten innovatiedriehoek als geheel. De innovatiedriehoek – Hart van Zuid-Kennispark-luchthaven Twente vormen voor de economische en ruimtelijke ontwikkeling van Enschede en Twente een zwaartepunt. Het werkgelegenheidsaspect is bij de gebiedsontwikkeling luchthaven leidend. Tegen deze achtergrond zal worden nagegaan welke onderdelen van de structuurvisie zonder luchthaven alsnog binnen de vastgestelde gebiedsontwikkeling kunnen worden gerealiseerd, dan wel elders binnen de innovatiedriehoek worden ontwikkeld. Een evenwichtige gebiedsontwikkeling met verschillende functies draagt bij aan de versterking van het stedelijk kerngebied Twente.

Voor deze collegeperiode is het de bedoeling met de gebiedsontwikkeling, en daarbinnen de keuze voor luchthavenontwikkeling, een vliegwieleffect te bereiken op de economie van Twente. Vliegen is geen doel op zich maar een middel tot economische ontwikkeling. Het streven is gericht te komen tot een succesvolle tender van de luchthavenontwikkeling. Deze wordt op zo kort mogelijke termijn gestart. Met de Provincie Overijssel worden verdere afspraken gemaakt over de gevolgen van de ingediende moties en amendementen tijdens de behandeling van de plannen voor de luchthavenontwikkeling in de gemeenteraad van Enschede en Provinciale Staten van Overijssel.

De uit te schrijven tender behelst de in de geamendeerde structuurvisie B opgenomen luchtvaart en bedrijvigheid, parkeren en de leisurfunctie, met als terugvaloptie voor leisure toegevoegde luchtvaartgebonden bedrijvigheid. De plannen behouden belangrijke natuurwaarden en er vindt een versterking van de ecologische hoofdstructuur plaats. De aanbesteding staat vanzelfsprekend open voor geïnteresseerde marktpartijen, ook van Duitse zijde. Met de gemeenten die partner zijn in de FMO zal op korte termijn in overleg worden getreden over de verbetering van de infrastructuur in het grensgebied. Hier spelen belangen voor de economische ontwikkeling aan beide zijden van de grens.

Het uitgangspunt is om aan de hand van de uitkomsten van de tender nog in deze collegeperiode te beoordelen of er een kansrijk perspectief voor de luchthavenexploitatie bestaat. Indien door omstandigheden een succesvolle gunning van de luchthavenexploitatie niet kan worden gerealiseerd, neemt de gemeente Enschede, na afweging, geen nieuwe initiatieven om een tender voor te bereiden. De gemeente stelt in dat geval voor de vliegveldontwikkeling een moratorium in. Het bestemmingsplan blijft dan in stand. Tevens is van belang dat het Rijk bevoegd gezag is bij de aanwijzing van Twente als luchthaven van nationale betekenis.

Indien zich een situatie voordoet dat de kans op een succesvolle gunning na aanbesteding niet zeker is, staan de partijen open om opnieuw naar de gebiedsontwikkeling te kijken. Vanwege de medeverantwoordelijkheid met betrekking tot de luchtzijde infrastructuur zal overleg met het Rijk plaatsvinden over de dan ontstane situatie.

Gelijktijdig met de voorbereidingen van de tender zal de grondoverdracht van het Rijk worden afgerond. De reeds uitonderhandelde bestuursovereenkomst met het Rijk vormt daarvoor de basis. Met het Rijk en de Provincie Overijssel zullen wij eenduidige voorwaarden opstellen waaronder zal worden gegund, dan wel tot afspraken komen over additionele financiële inspanningen. Deze compensatie zal ook moeten gelden voor andere zelfstandige onderdelen van de gebiedsontwikkeling, zoals de (her)inrichting van de ecologische hoofdstructuur en de A1-ontsluiting (dit n.a.v. de motie Antuma).

De totale plankosten worden ingebracht in de toekomstige entiteit die voor de gebiedsontwikkeling en grondexploitatie wordt opgericht. De expliciet voor de vliegveldontwikkeling binnen de gebiedsontwikkeling gemaakte plankosten worden in geval van een moratorium gedekt uit de algemene dienst. De eerder bij raadsbesluit gedane risicoreservering, ad 5,4 mln. EURO blijft in deze collegeperiode beschikbaar.

Bijlage 3. Kennispark, viaduct Hengelosestraat

Het Masterplan Gebiedsontwikkeling Kennispark Twente wordt de komende jaren concreet ingevuld door het 'Inspirerend Vestigingsklimaat' fysiek vorm te geven. Door een kwalitatief hoogwaardige ontwikkeling wordt de ruimtelijke kwaliteit van Enschede verbeterd. Eén van de belangrijkste uitvoeringsprojecten in de gebiedsontwikkeling is de "De Hengeloselaan", waaronder ook begrepen de sloop van het viaduct. De ruimtelijke gevolgen van de voorgenomen sloop van het viaduct zijn in de coalitie besproken.

De coalitie onderkent het belang van aanpak van de Hengelosestraat door de gemeente voor investeringen van andere partners. De investering van de gemeente in dit project genereert een veelvoud aan investeringen en beschikbaarheid van subsidies. De coalitie zet in op een snelle aanpak van de Hengelosestraat door ondermeer de sloop van het viaduct, wetende dat dit centraal staat in het functionele concept van het Masterplan. Voorwaarde is dat dit het commitment van de overige partners, zoals particuliere investeerders, helder maakt en daadwerkelijk dichterbij brengt. Dit is gegarandeerd; in het derde kwartaal van 2010 start de renovatie van het gebouw "Lange Zijds". De coalitie ziet de aanpak van de Hengelosestraat bovendien als onderdeel van nog te maken afspraken met de Universiteit Twente over een goede ontsluiting aan de noorzijde van de stad, die ook een directe verkeersafwikkeling van en naar Kennispark Noordzijde mogelijk maakt. Wij willen dit regelen in een aparte overeenkomst. Kijkend naar de verkeersstromen en de huidige knelpunten, wordt de mogelijkheid voor een nieuwe verbinding onderzocht tussen de Deurningerstraat en de Hengelosestraat, waarvan het gedeelte tussen Deurningerstraat en Horstlindelaan, ten noorden van de bebouwing van de Horstlindelaan, als nieuw aan te leggen weg en het gedeelte tussen Horstlindelaan en Hengelosestraat met gebruikmaking van de bestaande weg via de Achterhorst. Ook onderzoeken wij de mogelijkheid van de verbinding tussen de Weerseloseweg en de Hengeloselaan gekoppeld aan de A1 aansluiting van het luchthaventerrein.

Voor een project als de ontsluiting Kennispark Noordzijde zijn subsidies denkbaar. Hiertoe zal een subsidiescan worden opgesteld. In de ten behoeve van de Kadernota op te stellen nota Majeure Investeringsprojecten zal een eerste richting worden aangegeven. Daarin wordt ook de actuele financieringsbehoefte van de Majeure Investeringsprojecten opgenomen.